Súd:	Okresný súd Poprad
Spisová značka:	18C/33/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8723212590
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Markéta Marečková
ECLI:	ECLI:SK:OSPP:2025:8723212590.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad v konaní pred sudcom JUDr. Markétou Marečkovou v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/X, XXX XX E. F. G., právne zastúpený Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc, s.r.o., so sídlom Ku Potoku 4, 040 16 Košice, IČO: 54 725 542 proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinová 2, 812 72 Bratislava, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 3.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých súd rozhodne uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobným návrhom doručeným súdu 21.12.2023 žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- eur. Nárok odôvodnil tým, že žalobca bol do 30.11.2023 príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky s miestom výkonu štátnej služby v Poprade a okolí. Žalobca sa touto žalobou proti žalovanému domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transponovaná smernica Európskej únie č. 2003/88/ES, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Na strane žalobcu dochádzalo k porušeniu práva garantovaného mu právom Európskej únie, keďže týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky presiahol dĺžku týždenného pracovného času určeného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 04. novembra 2003 a prekročenie limitu pracovného času členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. Žalobca bol do 30.11.2023 príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom vykonával štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Štátnu službu vykonával v hodnosti nadporučík, vo funkcii veliteľ družstva na Okresnom riaditeľstve Hasičského a záchranného zboru v Poprade, Hasičská stanica Poprad. Žalobca uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, t.j. od 20.12.2020 do 30.11.2023. Žalobca žalobou uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej žalovaným v dôsledku porušenia práva Európskej únie. K okolnostiam prípadu je potrebné uviesť, že týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského zboru Slovenskej republiky sa skladal zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasledovala 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto „naskladaného“ týždenného pracovného času pravidelne prekračoval 48 hodín. Úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov (vrátane hasičov) tvorí predmet úpravy práva Európskej únie, ktoré

záväzne určuje maximálnu dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Jedná sa o smernicu 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pričom jej porušenie členským štátom Európskej únie vyvoláva jeho zodpovednosť podľa práva Európskej únie a pre osoby postihnuté takýmto porušením zakladá právo na náhradu spôsobenej ujmy pred vnútroštátnymi súdmi členského štátu. O takýto prípad sa jedná aj u žalobcu. Podľa výpočtu žalobcu priemerný týždenný pracovný čas žalobcu bol v mesiacoch 12/2020 - 50,40 hodín, 01/2021 – 65,00 hodín, 02/2021 – 44,00 hodín, 03/2021 – 49,59 hodín, 04/2021 – 41,53 hodín, 05/2021 – 49,00 hodín, 05/2021 – 43,58 hodín, 07/2021 – 55,27 hodín, 08/2021 – 44,05 hodín, 09/2021 – 36,88 hodín, 10/2021 – 49,84 hodín, 11/21 – 48,18 hodín 12/2021 – 37,17 hodín, 01/2022 – 42,00 hodín, 02/2022 – 53,76 hodín, 03/2022 – 53,63 hodín, 04/2022 – 58,07 hodín, 05/2022 – 53,40 hodín, 06/2022 – 60,03 hodín, 07/2022 – 59,27 hodín, 08/2022 – 52,15 hodín, 09/2022 – 54,13 hodín, 10/2022 – 48,53 hodín, 11/2022 – 50,40 hodín, 12/2022 – 42,50 hodín, 01/2023 – 40,55 hodín, 02/2023 – 50,00 hodín, 03/2023 – 50,09 hodín, 04/2023 – 39,83 hodín, 05/2023 – 51,22 hodín, 06/2023 – 44,96 hodín, 07/2023 – 65,94 hodín, 08/2023 – 60,07 hodín, 09/2023 – 56,00 hodín, 10/2023 – 40,55 hodín, 11/2023 – 38,77 hodín. Žalovaný Slovenská republika ako členský štát Európskej únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES. Smernica bola prijatá v záujme zamedzenia pracovných úrazov a chorôb z povolania a jej cieľom bolo zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, a to bez podriaďovania sa ekonomickým úvahám. Porušenie článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu, a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie. Služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý nerovnomerne. Jeden služobný deň žalobcu sa skladal zo štátnej služby, t.j. pracovnej zmeny v trvaní 16 hodín alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku v trvaní 7 alebo 8 hodín. Počas rokov 2019-2021 sa jednalo o 17 hodinové pracovné zmeny (výkon štátnej služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Počas rokov 2022 a 2023 sa jednalo o 16 hodinové pracovné zmeny (výkon služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo strávil žalobca na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín v jednom služobnom dni. Služobná pohotovosť bola určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín nasledovne :

- v rokoch 2019-2021 na čas od 22:30 hod. do 5:30 hod., t.j. 7 hodín (od 7:00 do 22:30 a od 5:30 do 7:00 – štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín).
- v roku 2022 a 2023 na čas od 22:00 hod. do 6:00 hod., t.j. 8 hodín (od 7:00 do 22:00 a od 6:00 do 7:00 – štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín).

V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Keďže v mieste výkonu služby žalobcu sa strieda niekoľko hasičských zmien, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o už spomínané nerovnomerné rozvrhnutie služobného času. Ako už bolo vyššie uvedené, žalobca každý tretí deň odslúžil 24 hodín a následne mal dva dni voľna. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac je to až 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Nakoľko na každú zmenu bezprostredne nasleduje určená služobná pohotovosť, žalobca teda strávil na pracovisku bežne 240 až 264 hodín za mesiac, pričom do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru musel zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmel vzdialiť a musel byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od vyhlásenia, teda žalobca musel byť počas celej doby služobnej pohotovosti, ktorá mu bola nariaďovaná v noci, okamžite pripravený na vykonanie zásahu. V príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného došlo u žalobcu k vzniku škody nemajetkovej ujmy v dôsledku: - zásahu do jeho práva na ochranu zdravia, pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie,

- a súčasne zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život, pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci

a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením.
Účinná ochrana bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa zabezpečuje tým, že členské štáty Európskej únie sú povinné zabezpečiť pracovníkom právo na stanovený týždenný pracovný čas ako aj minimálny čas odpočinku. Článok 6 písmeno b) smernice 2003/88/ES stanovuje, že : „Priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín“. Tento článok ukladá členským štátom opatrenia na zabezpečenie toho, aby priemerný pracovný čas na každé obdobie 7 dní vrátane nadčasov neprekročil 48 hodín a pracovníkom garantuje právo na 48 hodinový týždenný pracovný čas, ktoré im vyplýva priamo z práva Európskej únie. Súdny dvor Európskej únie súčasne spresnil, že aj v prípade hasičov nariadená pracovná pohotovosť na pracovisku tvorí súčasť ich týždenného pracovného času ktorá, v spojení s ich „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Vo veci C-429/09 G. Fuß týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov Súdny dvor Európskej únie uviedol, že: „ pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88.“ V dôsledku toho právo Európskej únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, prekračuje týždennú hranicu upravenú v článku 6 písmeno b) uvedenej smernice. Vo veci C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku Súdny dvor rovnako uviedol, že : „...pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa, sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle smernice 93/104 nezávisle od toho, akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonala v priebehu tejto pracovnej pohotovosti ...“. Napokon vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (C-397/01, Pfeiffer) Súdny dvor Európskej únie uviedol, že: „...časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času.“ Napriek tomu, že príloha č. 4 k zákonu o Hasičskom a záchrannom zbore uvádza, že do jeho znenia bola prebratá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, znenie jeho príslušných ustanovení túto skutočnosť nepotvrdzuje. V okolnostiach prípadu žalobcu je potrebné uviesť, že žiadne ustanovenie zákona o Hasičskom zbore nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle úniového práva. V tomto smere sa zákon o Hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú smernicu Európskej únie a na ňu nadväzujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. Zákonník práce sa na právnu kvalifikáciu pohotovosti na príslušníkov Hasičského zboru nevzťahuje. Ďalším nedostatkom zákona o Hasičskom a záchrannom zbore je, že zo smernice 2003/88/ES nepreberal ustanovenia jej článku 6 písmeno b) stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín napriek tomu, že podrobne definuje termíny služobná doba, služobná pohotovosť, spôsoby ich finančného ohodnotenia a pod. Ide o právo na to, aby v členskom štáte Európskej únie priemerný týždenný čas pracovníka neprekračoval týždennú hranicu 48 hodín. V zmysle uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie má preto aj žalobca pracujúci v Hasičskom a záchrannom zbore Slovenskej republiky právo dovolávať sa porušenia článku 6 písmeno b) smernice 2003/88 voči žalovanému v dôsledku toho, že jeho pracovná pohotovosť sa nezapočítava do týždenného pracovného času, pričom jej nezapočítanie má za následok, že žalobca pracuje týždenne dlhšie ako 48 hodín, čím dochádza k porušeniu jeho práva podľa článku 6 písmeno b) smernice 2003/88/ES. Pokiaľ sa jedná o rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie jednotlivcovi, táto musí byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho úniových práv. Žalobca tvrdil, že v jeho prípade boli splnené úniové podmienky založenia zodpovednosti Slovenskej republiky zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, za porušenie jeho práva garantovaného článkom 6 písmeno b) smernice 2003/88/ES, z ktorých vyplýva jeho nárok na náhradu takto spôsobenej škody. Tvrdenie opiera o judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, a to predovšetkým o judikát vo veci G. Fuß (C-429/09), v ktorom Súdny dvor Európskej únie výslovne potvrdil právo na 48 hodinový pracovný čas pre príslušníkov hasičských zborov, za ktoré im v prípade jeho porušenia patrí právo na náhradu škody uplatniteľné pred súdnymi orgánmi členských štátov Európskej únie. V tejto súvislosti Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, keď sú splnené tri podmienky, t. j. 1.) cieľom porušenej právnej normy Európskej únie bolo priznať jednotlivcom práva, 2.) porušenie je dostatočne závažné a 3.) medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcich hasičom pre nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby podľa smernice 2003/88/ES pod škodou treba rozumieť : „škodu ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na

ktorý mal nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený článkom 6 písmeno b) Smernice 2003/88/ES dodržaný“.

2. Žalovaný vo vyjadrení k žalobnému návrhu žiadal žalobu zamietnuť. Žalovaný poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci v Talianska republika, podľa ktorého „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“ Žalobca nepreukázal tretiu podmienku a teda existenciu porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi. Je nutné predmetnú podmienku ďalej rozdeliť na - porušenie povinnosti štátu vyplývajúcich z práva Európskej únie, - vznik škody,
- príčinná súvislosť medzi nimi. Žalobca tvrdil, že prvá podmienka bola splnená na základe jeho tabuliek, ktorými prepočítal odpracované hodiny v jednotlivých mesiacoch od decembra 2020 do novembra 2023. Urobil tak spôsobom, že spočítal celkový služobný čas s časom služobnej pohotovosti a odpočítal hodiny voľna v zmysle čl. 2 smernice 2003/88/ES, ktoré sa do služobného času započítavajú na účely fondu pracovného času a výplaty mzdy. Zároveň v druhej polovici tabuľky z celkového počtu dní v mesiaci odpočítal každý deň voľna v zmysle zákona o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, čím účelne ponížil počet dní v tom-ktorom mesiaci vo väčšom rozsahu než o akom hovorí článok 16 písm. b) smernice 2003/88/ES. Zároveň predmetné prepočty robil žalobca v každom jednotlivom mesiaci osobitne. Žalovaný k prepočtom žalobcu, ako dôkazu splnenia prvej podmienky, teda existencie porušenia práva žalobcu, uviedol nasledovné:
Podľa ods. 5 preambuly smernice 2003/88/ES, „všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času.“
Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) smernice 2003/88/ES, „Táto smernica sa vzťahuje na minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas,“
Podľa čl. 2 ods. 1 smernica 2003/88/ES, „Pracovný čas je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou;“
Podľa čl. 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES, „Čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.“
Podľa čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nazvaného Maximálny týždenný pracovný čas, „Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.“
Pojem „maximálny týždenný priemerný pracovný čas“ je treba ďalej rozdeliť a definovať. „Maximálny“ definuje určitú hornú hranicu počtu hodín, ktorú nemožno prekročiť. V tomto prípade ide o hranicu 48 hodín „týždenne“, čo predstavuje 7 dní. Zároveň žalovaný poukázal na to, že nejde o striktne 7 dní kalendárneho týždňa, čo vyplýva z čl. 6 písm. b), ktorý hovorí o období siedmich dní a teda ide o určité obdobie siedmich po sebe nasledujúcich dní, ktoré nemusia začínať pondelkom kalendárneho týždňa. Článok 6 smernice 2003/88/ES zároveň pojednáva o „priemernom“ čase, teda nemožno hovoriť o doslovnom výklade, že každých 7 po sebe nasledujúcich dní musí byť striktne dodržaná horná hranica 48 hodín. Smernica pojednáva o priemere za určité obdobie a v čl. 16 písm. b) pojednáva o referenčnom období nepresahujúcom štyri mesiace. Smernica zároveň v ods. 15 preambuly prezumuje potrebu zabezpečiť pružnosť pri uplatňovaní určitých ustanovení tejto smernice a súčasne zabezpečiť dodržiavanie zásad ochrany zdravia a bezpečnosti pracovníkov. Zároveň v ods. 16 preambuly smernica ustanovuje, že je treba ustanoviť, že členské štáty alebo sociálni partneri môžu uplatniť odchýlky z určitých ustanovení. Ako všeobecné pravidlo v prípade odchýlky, musia príslušní pracovníci dostať rovnocennú náhradnú dobu odpočinku;“ Požiarna ochrana musí byť v pohotovosti 24/7, nakoľko nie je možné predpokladať kedy a kde vypukne požiar alebo nastane iná situácia vyžadujúca si zásah príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Príslušníci Hasičského a záchranného zboru vykonávajú nesmierne dôležitú úlohu pri ochrane života a zdravia osôb a ochrane majetku. Je preto nevyhnutné, aby boli prijaté určité odchýlky od ustanovení smernice 2003/88/ES. Žalovaný má za to, že na účely výpočtu priemerného pracovného času s poukazom na výpočty maximálneho priemerného pracovného času podľa čl. 6 smernice 2003/88/ES bolo správne transponované do slovenského právneho poriadku

referenčné obdobie dlhé šesť mesiacov a teda je nutné na účely konštatovania porušenia práva Európskej únie v zmysle smernice 2003/88/ES vychádzať z výpočtov priemerného pracovného času na šesťmesačné referenčné obdobia. V prípade, ak by súd neprijal predmetnú argumentáciu žalovaného, tak žalovaný má za to, že existencia 6-mesačného referenčného obdobia pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vyplýva aj priamo zo smernice 2003/88/ES, ktorá hovorí o referenčnom období dlhom 6 mesiacov v prípade protipožiarnych služieb a preto je nevyhnutné počítať pracovný čas žalobcu v týchto referenčných obdobiach. Smernica v článku 16 písm. b) upravuje aj tzv. „neutralizáciu“, ktorá hovorí o „preskočení“ určitých dní v referenčnom období, ako keby neexistovali. Predmetným spôsobom sa poskytuje pracovníkom zvýšená ochrana, pretože sa z referenčných období „vymazávajú“ dni času odpočinku, čím sa počet odpracovaných hodín nezmení, ale zníži sa počet dní v referenčnom období a teda sa zvyšuje priemerný týždenný pracovný čas žalobcu. Smernica neutralizuje v zmysle článku 16 písm. b) s poukazom na článok 7 štyri týždne riadnej platenej dovolenky spolu so všetkou práceneschopnosťou. Avšak, nemožno neutralizovať všetky dni voľna, pretože by to vytvorilo situáciu ad absurdum a teda to, že čím viac dní voľna na oddych a regeneráciu by žalobca dostal a využil, tak tým viac by bolo zasiahnuté do jeho práva na oddych a regeneráciu. Zákonodarca pri tvorbe smernice prezumoval predmetnú situáciu a neutralizoval iba dni riadnej dovolenky a dni práceneschopnosti, čím vytvoril priestor na zvýšenú ochranu pracovníkov. Žalovaný dáva do pozornosti súdu, že na účely výpočtu priemerného týždňového pracovného času žalobcu neutralizuje všetky dni riadnej platenej dovolenky ako aj všetku práceneschopnosť a dni voľna z dôvodu všeobecného občianskeho záujmu. U žalobcu ide o mylnú interpretáciu pojmu neutralizácie v zmysle smernice 2003/88/ES. Na účely predmetného súdneho konania žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca poskytol súdu prepočet, ktorý absolútne odporuje smernici 2003/88/ES a rovnako aj čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a § 86 zákona č. 315/2001 Z. z. Z uvedeného dôvodu žalovaný poskytol prepočet referenčných období v súlade so smernicou 2003/88/ES a § 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore na 6-mesačné referenčné obdobia v zmysle žalobcom predložených plachiet takto:

1/ Prvé referenčné obdobie plynie počnúc decembrom 2020 do mája 2021. V predmetnom referenčnom období žalobca skutočne odpracoval spolu 994,100 hodín v 22,643 týždňoch, čo predstavuje v priemere 43,903 odpracovaných hodín týždenne a teda v tomto referenčnom období smernica nebola porušená.

2/ Druhé referenčné obdobie plynie počnúc júnom 2021 do novembra 2021. V predmetnom referenčnom období žalobca skutočne odpracoval spolu 1.016,217 hodín v 24,929 týždňoch, čo predstavuje v priemere 40,764 odpracovaných hodín týždenne a teda v tomto referenčnom období smernica nebola porušená.

3/ Tretie referenčné obdobie plynie počnúc decembrom 2021 do mája 2022. V predmetnom referenčnom období žalobca skutočne odpracoval 974,000 hodín v 23,858 týždňoch, čo predstavuje v priemere 40,825 odpracovaných hodín týždenne a teda v tomto referenčnom období smernica taktiež nebola porušená.

4/ Štvrté referenčné obdobie plynie počnúc júnom 2022 do novembra 2022. V predmetnom referenčnom období žalobca skutočne odpracoval 1.262,000 hodín v 25,858 týždňoch, čo predstavuje v priemere 48,805 odpracovaných hodín týždenne a teda v tomto referenčnom období smernica bola porušená.

5/ Piate referenčné obdobie plynie počnúc decembrom 2022 do mája 2023. V predmetnom referenčnom období žalobca skutočne odpracoval 1.074,000 hodín v 24,643 týždňoch, čo predstavuje v priemere presne 43,582 odpracovaných hodín týždenne a teda ani v tomto referenčnom období smernica nebola porušená.

6/ Šieste referenčné obdobie plynie počnúc júnom 2023 do novembra 2023. V predmetnom referenčnom žalobca skutočne odpracoval 974,000 hodín v 24,286 týždňoch, čo predstavuje v priemere presne 40,105 odpracovaných hodín týždenne a teda ani v tomto referenčnom období smernica porušená nebola.

V zmysle vyššie uvedeného mal žalovaný za to, že je nutné požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy podstatne znížiť o sumy, ktoré žalobca žiada za referenčné obdobia, v ktorých nedošlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a zároveň v jednom referenčnom období, v ktorom došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času treba vziať do úvahy skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aká škoda mu vznikla a v akom rozsahu. Výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požadoval vo výške 8.000,- eur, žalovaný považoval za zjavne neprimeranú, a to jednak s prihliadnutím na skutočnosť, že do práv žalobcu podľa článku 6 smernice 2003/88/ES bolo zasiahnuté iba v jednom referenčnom období zo šiestich, ale aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznávaná obetiam trestných činov, ktorých ujma je v porovnaní s údajnou ujmou žalobcu neporovnateľne vyššia. Nestačí totiž, aby zásah mohol vyvolať určitú reakciu, ale musí aj konkrétnu reakciu v živote fyzickej osoby vyvolať, čo v prípade žalobcu nie je žiadnym spôsobom

preukázané. Chýbajúce skutkové tvrdenia nie je možné nahradiť odvolávaním sa na rozhodovaciu činnosť iných súdoch v obdobných prípadoch. Vzhľadom na to, že ide o osobnostné práva, je potrebné nemajetkovú ujmu posudzovať v každom jednom prípade individuálne. Smernica 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 5. Žalobca konštatuje, že malo dôjsť k nesprávnej transpozícii smernice 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z. z., podľa ktorého sa podľa žalobcu doba služobnej pohotovosti nezapočítava do týždenného pracovného času hasičov. Podľa žalovaného takéto tvrdenia žalobcu nie sú opodstatnené. Čo sa týka referenčného obdobia, tak nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 48 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 smernice 2003/88/ES správne.

3. Žalobca v replike uviedol, že slovenský zákonodarca rozhodol, že smernica 2003/88/ES bude transponovaná do zákona č.315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore, čo výslovne potvrdzuje jeho príloha č. 4 v bode 6. Niektoré ustanovenia zákona č. 315/2001 Z.z. sú rozpore so smernicou, pretože ich uplatnením sa negarantuje 48-hodinový pracovný čas pre hasičov. Práve naopak týždenný „súčet“ služobného času hasičov a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48 hodín týždenne, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písmeno b) smernice 2003/88/ES na ujmu žalobcu. Stačí uviesť, že každý hasič pracujúci na zmeny bežne strávi na pracovisku týždenne 57,95 hodiny, čo je v rozpore s čl.6 písmeno b) smernice. Výsledné číslo približne 56 hodín predstavuje skutočný priemerný týždenný pracovný čas hasičov. V tejto súvislosti tiež treba zdôrazniť, že transpozícia smerníc nesmie byť formálna a samoúčelná. Na podporu tvrdenia, že smernica bola riadne transponovaná do zákona č.315/2001 Z. z., žalovaný popisuje, akým spôsobom sa viaceré jej ustanovenia premietli do zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, a keďže sa tak po legislatívnej stránke stalo, má za to, že transponovanie smernice bolo správne. Takýto výklad nespĺňa požiadavky únioového práva, nakoľko je len formálny a nedosahuje sa ním smernicou požadovaný výsledok – t.j. zabezpečenie 48-hodinového priemerného služobného času pre príslušníkov Hasičského zboru Slovenskej republiky. Žiadne ustanovenie zákona o Hasičskom zbore nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. V tomto smere sa zákon o Hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie. Zákonník práce sa v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov hasičského zboru nevzťahuje. Skutočnosť, že podľa zákona o Hasičskom zbore pracovnú pohotovosť hasičov zákonodarca nekvalifikuje ako súčasť ich služobného času tiež výslovne potvrdzujú jeho viaceré ustanovenia. Podľa § 85 zákona: „Služobným časom príslušníka je časový úsek v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu“ pričom „Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne“. Služobnú pohotovosť upravuje § 92 zákona ktorý uvádza, že: „Služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času“, pričom: „Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni“. Z citovaných ustanovení vyplýva, že služobná pohotovosť podľa zákona o Hasičskom zbore sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže „bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby“ a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase.“ Žalobca tvrdil, že nakoľko služobná pohotovosť hasiča nie je považovaná za súčasť jeho služobného času, spolu s rozvrhnutým týždenným služobným časom pravidelne prekračuje dovolený limit 48 hodín požadovaný čl.6 písmeno b) smernice 2003/88/ES. Poukázal na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-429/09 G.Fuß, C-437/05 J.Vorel, C-397/01, Pfeiffer. Žalobca nesúhlasil s námietkou žalovaného, že neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej

ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené (právo na ochranu zdravia a právo na súkromie) a jeho okolnosti nemožno podľa žalobcu podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti uvedené v § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len príkladmo, právna úprava nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo žalovaný ako členský štát Únie neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES je preto dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah. Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. K výške uplatňovanej nemajetkovej ujmy poukázal na rozhodovaciu prax odvolacích súdov, z ktorej vyplýva príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, v obdobnej veci právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky za porušenie práva Európskej únie vo výške od 2.500,00 eur do 6.167,21 eur. Žalovaný došiel k záveru, že referenčným obdobím v žalobcovom prípade je obdobie 6 mesiacov. Žalobca k uvedenému uvádza, že § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. upravuje tzv. nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Z tohto ustanovenia nevyplýva, že by úmyslom zákonodarcu bolo, aby sa toto ustanovenie považovalo za tzv. referenčné obdobie tak, ako to má na mysli smernica. Zákon č. 315/2001 Z .z. tzv. referenčné obdobia vôbec nespomína, s takýmto pojmom nepracuje, a teda ich ani neupravuje. Pojem tzv. referenčné obdobie (potrebné na výpočet týždenného priemerného pracovného času) a pojem obdobie, v ktorom je služobný čas nerovnomerne rozvrhnutý, sú dva samostatné pojmy s rozdielnou úpravou aj s dôsledkom z nich vyplývajúcim. Je namieste uviesť, že až zákonom č. 82/2009 Z. z. došlo k zmene § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. z ročného obdobia na 4 mesačné a zákonom č. 400/2011 Z. z. účinným od 01.01.2012 došlo k zmene zo 4 mesačného na 6 mesačné, pritom smernica 2003/88/ES je účinná od 02.08.2004. Ako vyplýva z vyššie uvedeného prehľadu je nesporné, že žalovaný sa snaží „zhodou 6 mesačných období“ presvedčiť súd o tom, že doba nerovnomerného rozvrhnutia pracovného času je zhodná s referenčným obdobím, resp. je zároveň referenčným obdobím. Uvedené však vyvracia samotná úprava ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. ako aj jej časové zmeny. Vzhľadom na netransponovanie ustanovení smernice upravujúcich tzv. referenčné obdobie do právneho poriadku Slovenskej republiky, najmä do zákona č. 315/2001 Z. z., bude pre tzv. referenčné obdobie platiť úniová úprava, ktorá má prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou. Referenčným obdobím teda bude obdobie nepresahujúce 4 mesiace, môže to byť teda aj obdobie kratšie ako 4 mesiace a vzhľadom na skutočnosť, že plán služieb sa vypracúva na mesiac vopred, môže to byť aj 1 mesiac, tak ako to v prepočtoch urobil žalobca. Čo sa týka samotných prepočtov žalovaného, s poukazom na vyššie uvedené (referenčné obdobie) sú tieto teda nesprávne. Zároveň tieto boli vykonané len pre účely súdneho konania nakoľko neexistuje žiadna vnútorná úprava na stanovenie plánu služieb, na stanovenie referenčných období tak, aby aj pri zohľadnení služobnej pohotovosti nedochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času. Je namieste uviesť, že žalovaným predložený výpočet sa líši od reálneho zaznamenávania pracovného času žalobcu a to v tom, že pokiaľ v reálnom zaznamenávaní sa pracovná pohotovosť nezapočítava do fondu pracovného času, tak pri prepočte predloženom žalovaným je táto započítaná do fondu pracovného času. Žalobca nad rámec uviedol, že zotrváva na svojej argumentácii, že dĺžka referenčného obdobia má byť maximálne 4 mesiace. Poukázal na to, že sám žalovaný dospel k záveru (hoci sa nesprávne jedná o 6 mesačné referenčné obdobie), že v jednom 6 mesačnom referenčnom období došlo u žalobcu k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času, konkrétne v období od júna 2022 do novembra 2022 (48,805 hod.)

4. Žalovaný sa v duplike nestotožnil s právnym názorom žalobcu. Počas služobnej pohotovosti na pracovisku je žalobca fyzicky prítomný v mieste výkonu štátnej služby, pričom tento čas je určený na oddych a odpočinok. Žalobca počas služobnej pohotovosti nemá určené činnosti, ktoré má vykonávať a nie sú naňho kladené žiadne úlohy; s výnimkou vyhláseného výjazdu, kedy má prerušenú služobnú pohotovosť a má riadne platený výkon štátnej služby nadčas. Poukázal na ods. 1 preambuly smernice 2003/88/ES, čl. 1 ods. 2 písm. a), čl. 2 ods. 1, čl. 2 ods. 2 smernice 2003/88/ES. Žalovaný mal za to, že smernica 2003/88/ES jasne vymedzuje, čo je to pracovný čas a zároveň ho oddeľuje od času odpočinku. Cieľom smernice nie je, aby sa do maximálneho týždenného pracovného času započítaval aj čas odpočinku, inak by ho nerozlišovala. Práve naopak, smernica 2003/88/ES považuje za potrebné, aby mal pracovník dostatočný čas na odpočinok a zároveň stanovuje hranicu maximálneho priemerného týždenného pracovného času. Na účely výpočtu priemerného pracovného času s poukazom na výpočty maximálneho priemerného pracovného času podľa článku 6 smernice 2003/88/ES bolo správne transponované do slovenského právneho poriadku referenčné obdobie dlhé šesť mesiacov a teda je nutné na účely konštatovania porušenia práva Európskej únie v zmysle smernice 2003/88/ES vychádzať z výpočtov priemerného pracovného času na šesťmesačné referenčné obdobia. Žalobca v žalobe zo dňa 01.02.2024 predložil výpočet priemerného pracovného času za dané mesiace. Ide o mylnú interpretáciu žalobcu, respektíve jeho právneho zástupcu, ktorý znova úplne ignoroval ďalšie ustanovenia smernice 2003/88/ES okrem ustanovenia článku 6 a teda vytvoril vlastné referenčné obdobie, o ktorom nepojednáva ani smernica 2003/88/ES. Predkladaná tabuľková časť je absolútne irelevantná, nakoľko vychádza z mylného právneho posúdenia žalobcu. Rovnako predkladané tabuľky žalobcu nezapočítavajú do svojho prepočtu, v časti „počet dní“ ani dni označené ako VS, SVP, DOD, LEK, SVK či DOS. Ide o mylnú interpretáciu pojmu neutralizácie v zmysle smernice 2003/88/ES. Takýto postup vedie k absurdným záverom spočívajúcim v tom, že čím viac dovolenky žalobca má a čerpá, tým viac dní sa nezapočítava do referenčného obdobia, čoho dôsledkom pri výpočte priemerného týždenného pracovného času je zvyšovanie priemerného týždenného pracovného času pri súčasnom znižovaní skutočného pracovného času. Na účely predmetného súdneho konania žalovaný poukázal na skutočnosť, že žalobca poskytol súdu prepočet, ktorý absolútne odporuje smernici 2003/88/ES a rovnako aj čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci v Talianska republika, „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“. Žalobca nepreukázal tretiu podmienku a teda existenciu porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi. Je nutné si predmetnú podmienku ďalej rozdeliť na:
- porušenie povinnosti štátu vyplývajúce z práva Európskej únie,
- vznik škody,
- príčinná súvislosť medzi nimi.
Žalobca nepreukázal, že došlo k zásahu do jeho osobnostných práv. Žalobca musí konkrétnymi skutkovými okolnosťami preukázať, že zásah nielen mohol, ale aj skutočne vyvolal následnú reakciu v jeho súkromnom živote, rodinnom prostredí, profesionálnej sfére, či inom prostredí.

5. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 22.10.2024 uviedol, že referenčné obdobie je doba, na ktorú sa má rozvrhnúť služobný čas, a v ktorej musí byť priemerný týždenný služobný čas vyrovnaný na úrovni zákonného maxima, hoci v jednotlivých týždňoch dochádza k jeho prekročeniu. Ak sa má nerovnomerne rozvrhnúť služobný čas, musí sa určiť aj rozvrhové (referenčné) obdobie a urobiť rozvrh služobného času/služobných zmien na toto obdobie. Ako vyplýva z dochádzkového systému SAP, žalobcovi bolo v skutočnosti rozvrhovaných na každý mesiac 10 zmien a každý tretí mesiac 11 zmien. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že služobná pohotovosť v skutočnosti nie je žalobcovi zarátavaná do fondu služobného času. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovi má byť plánovaných priemerne 6,77 zmien mesačne a nie 10 a viac, ako je tomu v skutočnosti, je nesporné, že smernica je porušovaná. Uvedený záver potvrdzuje aj Krajský súd v Košiciach v rozsudku sp.zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31. mája 2023: „Odvolací súd sa v tejto súvislosti plne stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zákon HZZ svojou úpravou nie len že nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času, ale oddelením pracovnej služby od pracovnej pohotovosti a ich usporiadaním vytvoril priestor pre jeho nerešpektovanie; dokonca možno smelo konštatovať, zvlášť so zreteľom na spôsob, akým žalovaný aj v tomto konaní dotknuté ustanovenia zákona HZZ interpretuje, že s prácou príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nad tento rozsah sa v tejto úprave priamo rátalo, spoliehajúc sa zrejme na to, že pracovná pohotovosť do smernicou 2003/88/ES regulovaného fondu práce nespadá, a tiež aj na to, že z jej

pôsobnosti je táto kategória zamestnancov vyňatá.“ Väčšina práv rozvinutých v smernici je chránená aj podľa článku 31 Charty základných práv Európskej únie, preto je dôležité zdôrazniť, že v tomto kontexte sa uplatňuje článok 52 Charty, v ktorom sa uvádza: „akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto charte musí byť ustanovené zákonom a rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Za predpokladu dodržiavania zásady proporcionality možno tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.“ U odchýlok teda platí, že ustanovenie smernice sa musí transponovať do vnútroštátneho práva, aby sa mohlo uplatňovať. Súdny dvor rozhodol, že v prípade neprijatia tohto ustanovenia vo vnútroštátnom práve sa odchýlka neuplatňuje a ustanovenie je pozbavené akejkoľvek relevantnosti pre rozhodovanie v konaní vo veci samej. Táto zásada je potvrdená aj v správe Komisie Európskemu parlamentu, Rady a Európskeho hospodárskeho a sociálnemu výboru o vykonávaní smernice 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času členskými štátmi zo dňa 15.3.2023. Ako vyplýva zo znenia ustanovenia § 86 ods. 4 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore platného a účinného v žalovanom období, vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. S plánovaným rozvrhom služobného času musí byť príslušník oboznámený najneskôr tri dni pred začiatkom kalendárneho mesiaca. Referenčné obdobie je obdobie, na ktoré sa má rozvrhnúť služobný čas. Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky rešpektujúc ustanovenie § 86 ods. 4 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore rozvrhuje vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom na obdobie jedného mesiaca. Referenčné obdobie je teda v žalobcovom prípade 1 mesiac, nakoľko na toto obdobie sa mu rozvrhuje služobný čas. Referenčné obdobie použité žalobcom v jeho písomnostiach je teda správne, keďže je v súlade s ustanovením § 86 ods. 4 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore ako aj článku 16 písm. b) smernice. Čo sa týka samotných prepočtov žalovaného, sú tieto teda nesprávne. Prepočty boli vyhotovené s dátumom 03.06.2024, teda po podaní žaloby. Je nevyhnutné uviesť, že prepočty predložené žalovaným nie sú výpismi zo systému slúžiaceho na riadenie ľudských zdrojov a evidenciu dochádzky na rozdiel od výpisu SAP predloženého žalobcom. Boli vytvorené len pre účely súdneho konania nakoľko v hasičskom zbore neexistuje žiadna vnútorná úprava na stanovenie referenčných období tak, aby aj pri zohľadnení služobnej pohotovosti nedochádzalo k prekračovaniu maximálneho týždenného pracovného času. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že žalovaným predložený výpočet sa líši od reálneho zaznamenávania pracovného času žalobcu a to v tom, že pokiaľ v reálnom zaznamenávaní sa pracovná pohotovosť nezapočítava do fondu pracovného času, tak pri prepočte predloženom žalovaným je táto započítaná do fondu pracovného času.

6. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 07.11.2024 uviedol, že dňa 1.11.2024 nadobudol účinnosť zákon č. 258/2024 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov, ktorým bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky od 1.11.2024 zakotvené ustanovenie v znení: „Na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú.“. Z dôvodovej správy k novele zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva: „Návrhom sa ďalej spresňuje výpočet priemerného týždenného služobného času príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a Horskej záchrannej služby. Z tohto dôvodu sa navrhuje vymedziť, že čas výkonu štátnej služby v jednotlivých týždňoch je možné v období šiestich mesiacov spriemerovať, pričom vypočítaný priemerný týždenný služobný čas vrátane štátnej služby nadčas nesmie prekročiť v období šiestich mesiacov 48 hodín. Z predmetného ustanovenia tak vyplýva, že pre účely výpočtu priemerného týždenného služobného času sa má vychádzať zo 6 mesačného obdobia, pričom ďalej precizuje, ktoré skutočnosti sa neposudzujú ako vykonávanie štátnej služby, a ktoré skutočnosti sa považujú za neutrálne pri jeho výpočte. A teda, ako čas vykonávania štátnej služby sa nepovažuje čas: - čerpania dovolenky, - plateného služobného voľna, - zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, - účasti na rekondičnom pobyte formou aktívneho odpočinku, - náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok, - keď príslušník nevykonáva štátnu službu, pretože je sviatok pripadajúci na jeho inak obvyklý služobný deň, - neprítomnosti príslušníka v štátnej službe z dôvodu, - dočasnej neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, - karantény, - materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky do troch rokov veku dieťaťa, starostlivosti

o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúcim osobitnú starostlivosť do šiestich rokov dieťaťa, - zaradenia príslušníka mimo činnej štátnej služby podľa § 52, ak sa preukáže, že nebol dôvod na zaradenie mimo činnej štátnej služby, - vykonávania funkcie národného experta Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie, - vykonávania uvoľneného funkcionára príslušného odborového orgánu podľa § 160 ods. 2. V dôsledku nadobudnutia účinnosti tejto novely zákona č. 315/2001 Z.z., stráca argumentácia žalobcu uvedená v jeho vyjadrení zo dňa 22.10.2024 svoje opodstatnenie, nakoľko zákonodarca právnou vetou „...v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín...“ jednoznačne ustanovil, že pre účely výpočtu priemerného týždenného služobného času príslušníka t.j. žalobcu je relevantné 6 mesačné referenčné obdobie. Žalovaný podotkol, že na účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času vo vyjadrení zo dňa 06.06.2024 vychádzal z údajov, ktorými rovnako disponoval aj samotný žalobca t.j. výstupom zo systému SAP.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 29.12.2024 poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov: rozhodnutia Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 2co/33/2024 zo dňa 10.09.2024, sp. zn. 13Co/43/2024 zo dňa 05.11.2024, Krajského súdu v Košiciach vo veci sp. zn. 9co/185/2023 zo dňa 11.09.2024, sp. zn. 2co/110/2024 zo dňa 21.11.2024. Žalobca predložil nový prepočet priemerného týždenného služobného času žalobcu, vypracovaný v súlade s čl. 6 písm. b/, čl. 16 písm. b / smernice 2003/88/ES, s ustanovením § 85 a 97 zákona č. 315/2001 Z. z.. Dôvodom, prečo žalobca doby platenej ročnej dovolenky považuje pri svojich prepočtoch za neutrálne, je prednosť únioového práva pred vnútroštátnym právom. Zásadou prednosti sa zabezpečuje, aby boli osoby jednotne chránené právnym predpisom Európskej únie na všetkých územiach Európskej únie. Z uvedeného dôvodu sa žalobca pri neutralizovaní doby platenej ročnej dovolenky riadi smernicou a nie zákonom o Hasičskom a záchrannom zbore.

8. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 23.01.2025 uviedol, že je potrebné individuálne pristupovať ku žalobám o náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca v žalobe a vo vyjadrení predkladá výpočet priemerného pracovného času za dané mesiace, v rámci 1- mesačného obdobia. Ide o mylnú interpretáciu žalobcu, respektíve jeho právneho zástupcu, ktorý znova úplne ignoruje ďalšie ustanovenia smernice 2003/88/ ES okrem ustanovenia čl. 6 a teda si vytvoril referenčné obdobie podľa vlastného uváženia, o ktorom nepojednáva ani smernica 2003/88/ES. Predkladaná tabuľková časť je absolútne irelevantná, nakoľko vychádza z mylného právneho posúdenia žalobcu. Žalovaný opätovne uviedol, že služobný čas príslušníka je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov, v rámci ktorého príslušník musí odpracovať fond služobného času v objeme zodpovedajúcom 38 (rok 2021) / 37,5 (rok 2022, 2023) hodín krát počet týždňov tohto obdobia, pričom toto 6 mesačné obdobie je v trvaní od mesiaca január do mesiaca jún a od mesiaca júl do mesiaca december. Fond služobného času musí byť k 30.6. a k 31.12. vždy nulový. Žalovaný teda musí rešpektovať zákonnú úpravu § 86, a plánovať rozvrh jednotlivých zmien príslušníkovi tak, aby bol § 86 zákona dodržaný a fond k 30.6 a 31.12 vždy nulový. Čiže v prvom rade žalovaný plánuje rozvrh zmien príslušníkovi na obdobie 6 mesiacov, keď mu rozvrhuje celý fond služobného času na obdobie 6 mesiacov, pričom až v druhom rade iba čiastkovo, z dôvodu pružnosti, rozvrhuje plán zmien príslušníkovi na obdobie 1 mesiaca, a to vzhľadom na aktuálnu potrebu v tom ktorom mesiaci. Žalovaný musí rešpektovať znenie § 86 zákona č. 315/2001 Z. z.. Rovnako žalovaný dal do pozornosti konajúcemu súdu, že dňa 01.11.2024 nadobudol účinnosť zákon č. 258/2024 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov. Zakotvenie uvedenej právnej úpravy podporuje vyššie uvedené tvrdenia žalovaného o správnosti prepočtu priemerného týždenného pracovného času, a to za obdobie 6 mesiacov. Žalovaný považoval výpočet priemerného týždenného času za nepravdivý a účelový. Žalovaný predložil vlastné tabuľky výpočtu priemerného týždenného služobného času. Žalovaný zdôraznil, že aj keď služobná pohotovosť nie je zahrnutá do služobného času, neznamená to automaticky porušenie smernice. Ak je úmyslom žalobcu napraviť krivdu, ktorá má byť spôsobená tým, že žalobcovi nebola započítavaná služobná pohotovosť do služobného času a v dôsledku toho boli žalobcovi zle rozvrhované služby, tak žalovaný vznáša námietku pasívnej vecnej legitimácie, nakoľko v tomto prípade sa jedná o pracovnoprávny spor a z neho vyplývajúce práva a povinnosti jeho subjektov, t. j. Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako zamestnávateľa vo vzťahu k žalobcovi, a teda je na mieste žalobu zamietnuť. Žalovaný opätovne poukázal na to, že smernica pracuje s pojmom „pracovný čas“ a zákon č.315/2001 Z. z. s pojmom „služobný čas“, ktorý nemôžme zamieňať, tak ako to robí žalobca, keď poukazuje, že do služobného času sa nezarátava pracovná pohotovosť. Žalovaný poukázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-6/90 a C-9/90, Francovich a Bonifaci v Talianska republika, „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou

podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“ Žalobca nepreukázal tretiu podmienku a teda existenciu porušenia povinnosti štátu, škodu a príčinnú súvislosť medzi nimi.

9. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 01.02.2025 príkladmo poukázal na najnovšiu súdnu prax v obdobných prípadoch, poukázal na princíp právnej istoty. Žalovaný pri výpočte priemerného týždenného pracovného času nezapočítaval určité dni, ktoré žalobca správne zahrnul do výpočtu priemerného týždenného pracovného času, pričom sa odvoláva na údajný nesúlad s právom Európskej únie. Smernica 2003/88/ES v čl. 16 písm. b) výslovne uvádza, ktoré obdobia sú neutrálne alebo sa do výpočtu nezapočítavajú. Výkladové oznámenie Európskej komisie k tejto smernici zároveň stanovuje, že pre obdobia neupravené v čl. 16 písm. b) smernice sa treba riadiť vnútroštátnou právnou úpravou. Z uvedeného vyplýva, že žalobca správne aplikoval platnú vnútroštátnu legislatívu do svojho výpočtu, zatiaľ čo argumentácia žalovaného je založená na nesprávnom výklade úniovej právnej úpravy. Je namieste uviesť, že argumentácia žalovaného vychádza zo zákona č. 258/2024 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 315/2001 Z. z., avšak ktorá nadobudla účinnosť až dňa 1. novembra 2024, a teda sa na žalované obdobie nevzťahuje. Argumentácia žalovaného je preto nesprávna a založená na retroaktívnej aplikácii právnej úpravy, ktorá v čase relevantnom pre tento spor nebola účinná. Žalovaný teda neprimerane rozširuje pôsobnosť budúcej vnútroštátnej právnej úpravy. Je teda nevyhnutné konštatovať, že „služobný čas“ hasičov podľa slovenského vnútroštátneho práva je potrebné posudzovať ako „pracovný čas“ v zmysle smernice 2003/88/ES. Tvrdenie protistrany, že ide o obsahovo rozdielne pojmy, nezodpovedá záväzným štandardom definovaným smernicou 2003/88/ES a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, ktoré majú prednosť pred vnútroštátnymi predpismi.

10. Na pojednávaní právny zástupca žalobcu trval na podanej žalobe, všetkých písomných vyjadreniach. K namietanému nedostatku pasívnej vecnej legitimácie uviedol, že predmetom konania nie je mzdový nárok. Žalobca nespochybňuje, že by žalobca za služby nočnej pohotovosti nedostával odmenu, to sporné nie je. Predmetom žaloby je náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vyplynula z toho, že pracoval nad 48 hodín týždenne, čím došlo k porušeniu článku 6 smernice. K tvrdeniu žalovaného o 6-mesačných referenčných obdobiach, poukázal na písomné stanoviská. K tabuľkovým výpočtom uviedol, že k precizovaniu výpočtov došlo v nadväznosti jednak na článok 6, 16 smernice, § 85, § 97 zákona o Hasičskom zbore a výkladové oznámenie Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES. Z uvedeného je nesporné to, ktoré obdobie smernica považuje za nesprávne. Ide o pracovnú neschopnosť a platenú ročnú dovolenku. Ostatné zložky štátnej služby žalobca posudzuje podľa § 97 zákona o Hasičskom zbore, nakoľko táto smernica neupravuje, ponecháva ich na vnútroštátnu úpravu. Smernica neutralizuje dva druhy období, ostatné ponecháva na vnútroštátnu úpravu, t. j. § 85, § 97 zákona. Žalovaný vychádzal z tvrdenia, že tieto doby nemajú byť započítané do fondu pracovného času, a z ktorých by sa vypočítal priemerný týždenný pracovný čas. Až dňom 01.11.2024 bola smernica aplikovaná v časti referenčného obdobia do zákona. Výpočty žalobcu nie sú účelové. Výpočty žalovaného s ohľadom na judikatúru nie sú správne, lebo ich vypočítava za obdobie 6 mesiacov, ale tiež ich vypočítava za každý jednotlivý mesiac a potom ich spriemeruje. Do novely zo dňa 01.11.2024 sa nočná 8-hodinová pohotovosť do fondu pracovného času nezapočítavala. Žalovaný si neuvedomuje dôsledok ujmy, pretože pracovný fond žalobcu v roku 2022 bol 37,5 hodiny týždenne a žalobcovi bolo stále v roku 2022 nariaďovaných 10 až 11 služieb mesačne, tak pri tomto fonde. Ak by pohotovosť bola rátaná do fondu pracovného času, tak by musel žalobca mať menej zmien mesačne.

11. Žalobca na pojednávaní na podanej žalobe trval, súhlasil s vyjadrením právneho zástupcu. K predmetu sporu uviedol, že sa jedná o hodiny pracovného času, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času, nakoľko pracoval na 24-hodinovú zmenu, ale do pracovného fondu mal zarátaných 16 hodín, a 8 hodín bola nočná pohotovosť, ktorá sa do fondu nezarátavala. Predmetná skutočnosť sa negatívne odzrkadlila na jeho rodinnom živote. Zdravotné problémy sú asi samozrejmé v takom veku, keď človek pracuje ako hasič. Prácu hasiča vykonával 32 rokov a 2 mesiace, stále pracoval na 24-hodinové zmeny, po ktorých nasledovali dva dni odpočinku. Táto skutočnosť zasiahla do jeho rodinného života asi tým spôsobom, že manželka bola a je zdravotná sestra, teda bývalá manželka a všetko sa muselo podriaďovať jemu a jeho práci. Nebol dosť často doma, manželka robila tiež na zmeny. Na začiatku si zmennú prevádzku vymenila za prácu v ambulancii kvôli nemu, boli spolu 18 rokov. Následne prišlo odcudzovanie, nechcela sa mu podriaďovať. Bral to, že zabezpečuje rodinu. Vychovali spolu tri deti. Zmeny mal v soboty-nedele, vo sviatky. Okrem toho, po pracovnej činnosti nasledovali rôzne

školenia, pretože pri práci hasiča potrebujete mať doklady na všetko, bol pilčík, chemik, protiplynový technik, vodca malého plavidla, obsluha žeriavov, plošín, rebríkov. A popri tom bol v reprezentácii Slovenskej republiky Hasičského zboru – hasičský šport. Aj v dôsledku toho dosť často nebol doma, mal sústredenia. Chodili na výcviky na Lešť na 5 alebo 4 dni. Byť hasičom je práca o poslaní, nemôže to robiť hocikto. Rozpad rodiny bol dôsledkom toho, že veľa času trávil v práci, boli situácie, že aj mimo pracovného času bol zavolaný na zásah a celá starostlivosť bola na manželke, deti, krúžky, nákupy. Niekedy v začiatkoch sa vôbec nerešpektoval ani dvojdňový odpočinok. Bolo ich niekedy málo na zmene, boli ôsmi. V rokoch 2020-2023 to fungovalo podľa nových právnych predpisov, ale pracovný čas je stále 24 hodín. Tu nejde o peniaze, ale o to, čo to všetko spôsobí, keď človek nemá dostatočný odpočinok, ale to najdôležitejšie – manželský vzťah sa mu zrútil ako domček z karát. Keďže bol reprezentant, voľný čas obetoval hasičskému športu. Žalobca ďalej uviedol, že požiadal o preloženie alebo preradenie v súvislosti s tým, že pociťoval ujmu, ústne okresného riaditeľa ešte predtým, ako sa mu narodilo tretie dieťa, ktoré má teraz 10 rokov z čoho 4 roky je rozvedený. Chcel byť preložený z H. do E. F. G.. Nakoľko vykonával funkciu veliteľa družstva v H., na príslušnom Okresnom riaditeľstve v E. F. G. nebolo voľné miesto veliteľa družstva, ani iné miesto zodpovedajúce tejto funkcii, preto predložený nebol. Čo sa týka zásahu do práva na ochranu zdravia, negatívne na neho vplýval stres v súvislosti s nedostatkom odpočinku, napr. keď mali nočné pohotovosti zazvonil klaksón a do jednej minúty musel byť začatý výjazd, t.j. auto muselo opustiť hasičskú stanicu.

12. Zástupkyňa žalovaného na pojednávaní žiadala žalobu zamietnuť. Poukázala na písomné vyjadrenie žalovaného. S tvrdeniami žalobcu čo do základu, čo do výšky sa nestotožňovala. Najmä s tvrdením, že v dôsledku nezapočítavania služobnej pohotovosti do služobného času je porušovaná smernica, a to z dôvodov uvedených v nimi predložených vyjadreniach a opätovne uviedla, že aj keď v zmysle vnútroštátnej právnej úpravy služobná pohotovosť nie je započítavaná do pracovného fondu, žalobca je za tento čas ináč odmeňovaný, čo pripúšťa aj samotná smernica, neznamená to automaticky porušenie smernice. Ak žalobca trvá na tom, čo aj v úvode prezentoval, že nie je odmeňovaný adekvátne vzhľadom na to, že sa mu služobná pohotovosť nezarátava do služobného času, podstata sporu spočíva v tom, že sa nejedná o spor o náhradu nemajetkovej ujmy, ale o pracovno-právny spor, kde pasívne vecne legitimovaná nie je Slovenská republika. Prvotné výpočty žalobcu vykazovali nedostatky, najmä v nadmernej neutralizácii dní, kedy dni označené náhradným voľnom, voľnom za sviatok, voľnom z kolektívnej zmluvy považoval žalobca za neutrálne v rozpore s článkom 16 smernice. Uvedené účelové započítavanie týchto dní ako neutrálnych vedie k tomu, že z matematického hľadiska pri výpočte je v zlomku nižšie číslo, a tým pádom vyšší výsledok. Nižší menovateľ zlomku ovplyvňuje konečný výsledok. Žalobca vo vyjadrení následne výpočty modifikoval, ale podľa žalovaného opätovne tieto výpočty vykazujú nedostatky, spočívajú v účelovom započítavaní dní ako sú náhradné voľno, voľno za sviatok ako odpracovaných dní, čím vlastne sa navyšuje čas odpracovaných hodín pre účely výpočtu priemerného týždenného pracovného času. Rovnako žalobcovo ponímanie § 97 zákona č. 315/2001 Z. z. pre účely výpočtu je mylné a je v rozpore s článkom 2 smernice. Zároveň dala do pozornosti súdu, že v tomto sporovom konaní vypracovali tabuľky výpočtu priemerného týždenného pracovného času u žalobcu za žalované obdobie. Pre účely výpočtu vychádzali zo 6 mesačného referenčného obdobia, a to na základe článku 16 písm. b), článku 17 ods. 3 písm. c) bod iii smernice aj z dôvodu, že služobný čas príslušníka je rozvrhnutý podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. na obdobie 6 mesiacov. Pri výpočte vychádzali z tých istých údajov, ktoré pri výpočte použil žalobca, a ktoré sú výstupom z jedného jediného systému, ktorý má žalovaný k dispozícii, systém SAP. Teda argumentácia žalobcu o účelovosti ich tabuliek je irelevantná, nakoľko vychádzajú z tých istých údajov. Žalovaný do odpracovaných hodín zahrnul všetok čas v zmysle článku 2 smernice, t. j. aj čas služobnej pohotovosti. Podľa ich výpočtov, k údajnému prekročeniu mohlo dôjsť len raz, a to v období 6/2022 až 11/2022, čiže jún až november 2022 o zanedbateľných cca 0,8 hodín. V zmysle prehľadu služieb, ktoré predložil žalovaný k vyjadreniu k žalobe, možno zistiť, že k prekročeniu priemerného týždenného služobného času mohli prispieť skutočnosti, ako sú výkon činnosti žalobcu vo veľkokapacitnom centre v I. v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie v súvislosti s vojnou na Ukrajine, účasti na súťažiach v hasičskom športe, doplnenia stavu inej slúžiacej zmeny a z dôvodu školení, kedy za tento čas, kedy tento čas bol žalobcovi vykázaný ako práca nadčas. Uviedla, že počas trvania služobného pomeru žalobca nevzniesol námietku ani v súvislosti s prekračovaním 48-hodinového týždenného pracovného času, nepožiadal o preradenie, preloženie, či o uloženie náhradného voľna, ako satisfakciu za prekračovanie pracovného času. Žalobca žiadal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá mu mala vzniknúť tým, že odpracoval viac hodín ako pripúšťa smernica, v dôsledku čoho mal byť ukrátený jeho súkromný život. V žalobe iba stroho uviedol, že došlo k zásahu do jeho zdravia, súkromného a rodinného života. Tieto skutočnosti žalobca nepreukázal.

Súd hodnotí obdobie troch rokov spätne od podania žaloby a ku skutočnostiam, ktoré nastali skôr by nemal prihliadať. K pripomienkam žalobcu ohľadne modifikácie tabuliek uviedla, že žalobca podal žalobu v dôsledku toho, že tvrdí, že smernica nebola transponovaná správne a pri modifikovaných výpočtoch sa práve odvoláva na smernicu, ktorá pripúšťa, aby vnútroštátne právo priaznivejšie upravilo tieto podmienky, čiže sám žalobca si zrazu nie je istý, či bola alebo nebola smernica transponovaná správne. Žalobca započítava do odpracovaných hodín aj čas, ktorý žalobca trávil regeneráciou svojich síl, venovaniu sa svojmu času, súkromnému životu, sú to dni dodatkovej dovolenky, dovolenky za sviatok, náhradné voľno, voľno za sviatok, ktoré žalobca podľa § 97 zákona o Hasičskom zbore posudzuje ako vykonávanie štátnej služby, a teda je namieste otázka, akú ujmu utrpel žalobca počas tohto času. Žalobca zbytočne zavádza súd s pohotovosťou. Článok 2 smernice jasne stanovuje, čo je pracovným časom a čo je časom odpočinku, a zároveň poukazuje na to, že samotná smernica pripúšťa odmeňovanie inak počas času, kedy príslušník má vykonávať pohotovosť na pracovisku, ale nemá aktívnu prácu. Nezahŕňanie služobnej pohotovosti do fondu služobného času je z dôvodu odmeňovania. Ak by tomu tak bolo ako tvrdí žalobca, v každom jednom mesiaci by vykázal porušenie smernice, nielen v niekoľkých mesiacoch. Žalobca v konaní neuniesol dôkazné bremeno. Údajný zásah do súkromného života ostal len v štádiu bez dôkazov. Výkon služby si žalobca plánoval sám s prihliadnutím na všetky uvádzané skutočnosti, nemohla mu byť spôsobená ujma na zdraví. Poukazoval na rozhodnutia súdov, a to Mestského súdu Bratislava IV. vo veci B5 24C/34/2023, kde súd žalobu zamietol v celom rozsahu, keď nevzhliadol existenciu nemajetkovej ujmy, sp. zn. 52Cos/1/2023, rozhodnutie Okresného súdu Trnava vo veciach sp. zn. 102C/12/2023, sp. zn. 22C/30/2024, sp. zn. 18C/27/2024, rozhodnutie Mestského súdu Košice sp. zn. 77C/17/2023 kedy žalobu zamietol z dôvodu, že v referenčných obdobiach do 6 mesiacov nevzhliadol ani jedno prekročenie pracovného času.

13. Súd vo veci vykonal dokazovanie prostriedkami procesného útoku: písomnými vyjadreniami žalobcu, výsluchom žalobcu, právneho zástupcu žalobcu, listinnými dôkazmi: rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie, všeobecných súdov Slovenskej republiky, výpisom zo systému SAP, prostriedkami procesnej obrany: písomnými vyjadreniami žalovaného, výsluchom zástupkyne žalovaného, listinnými dôkazmi: výpisom dochádzky zo systému SAP, a ostatnými listinnými dôkazmi, ktoré tvoria súčasť spisu, z vykonania ktorých súd zistil skutkový stav:

14. Žalobca v konaní uplatnil nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- eur v súvislosti s tým, že žalobca bol do 30.11.2023 príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky, pričom nemajetkovú ujmu uplatňuje za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby od 20.11.2020 do 30.11.2023. Nárok odôvodnil tým, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transponovaná smernica Európskej únie č. 2003/88/ES, v dôsledku čoho vznikla žalobcovi škoda. Na strane žalobcu dochádzalo k porušeniu práva garantovaného právom Európskej únie, keďže týždenný pracovný čas žalobcu ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky presiahol dĺžku týždenného pracovného času určeného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ ES zo 04.novembra 2003 a prekročenie limitu pracovného času členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. Žalobca namietal, že v dôsledku nesprávneho transponovania smernice Európskej únie č. 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky konkrétne zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, vznikla ujma žalobcovi v súvislosti so zásahom do jeho práva na ochranu zdravia, keď žalobca v dôsledku nedostatku odpočinku, nočných pohotovostí mal neúmerný stres a súčasne došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život. Práve táto skutočnosť do takej miery ovplyvnila rodinný život žalobcu, že sa mu rozpadlo manželstvo.

15. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

16. Podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods.2.

17. Podľa článku 3 ods. 1 základných princípov Civilného sporového poriadku, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

18. Podľa článku 3 ods. 2 základných princípov Civilného sporového poriadku, výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

19. Podľa článku 1 bod 2 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na:
a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a
b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

20. Podľa článku 1 bod 3 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.
Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smernici 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice.

21. Podľa článku 2 bod 1 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, "pracovný čas" je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

22. Podľa článku 2 bod 9 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, "primeraný odpočinok" znamená, že pracovníci majú pravidelný čas odpočinku, trvanie ktorého je vyjadrené v jednotkách času a ktorý je dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.

23. Podľa článku 6 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, maximálny týždenný pracovný čas
Členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:
a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

24. Podľa článku 16 Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, referenčné obdobia
Členské štáty môžu ustanoviť:
a) pre uplatňovanie článku 5 (týždenný čas odpočinku) referenčné obdobie nepresahujúce 14 dní;
b) pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.
Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne;
c) pre uplatňovanie článku 8 (dĺžka nočnej práce) referenčné obdobie definované po konzultácii so sociálnymi partnermi alebo definované kolektívnymi zmluvami alebo dohodami uzavretými medzi sociálnymi partnermi na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni.
Ak minimálny 24-hodinový čas týždenného odpočinku, vyžadovaný podľa článku 5, spadá do tohto referenčného obdobia, nie je zahrnutý do výpočtu priemeru.

25. Podľa § 85 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

26. Podľa § 85 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

27. Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

28. Podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

29. Podľa § 91 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

30. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

31. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

32. Podľa § 97 ods. 1 písm. h) zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

33. Podľa § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

34. Podľa § 122 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného k 20.12.2020, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

35. Podľa § 97 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom záchrannom zbore účinného od 01.11.2024, na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú.

36. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

37. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

38. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

39. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

40. Vykonaným dokazovaním prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany súd dospel k záveru, že základ uplatneného nároku je dôvodný a vo vzťahu k výške uplatneného nároku je žaloba čiastočne dôvodná.

41. Nesporné v konaní bolo, že žalobca bol 32 rokov a 2 mesiace t. j. do 30.11.2023 príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky. Štátnu službu vykonával v hodnosti nadporučík, vo funkcii veliteľ družstva na D. A. J. K. L. L. G. H., J. E. H..

42. V predmetnom konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie od 20.12.2020 do 30.11.2023, ktorá mu vznikla tým, že v rozhodnom období (ale aj pred rozhodným obdobím) pracoval väčší počet hodín, ako je stanovených 48 hodín týždenne. Týždenný pracovný čas žalobcu sa skladal zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasledovala 7,5 hodinová nočná pohotovosť, išlo o tzv. 24 hodinové zmeny a to v rozsahu, že súhrn týždenného pracovného času väčšinou prekračoval 48 hodín.

43. Úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov (vrátane hasičov) tvorí predmet úpravy práva Európskej únie, ktoré záväzne určuje maximálnu dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Jedná sa o smernicu 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pričom jej porušenie členským štátom Európskej únie vyvoláva jeho zodpovednosť podľa práva Európskej únie a pre osoby postihnuté takýmto porušením zakladá právo na náhradu spôsobenej ujmy pred vnútroštátnymi súdmi členského štátu.

44. Žalobca nárok voči žalovanému uplatnil dôvodiac, že Slovenská republika nesprávne transponovala smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky konkrétne zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore.

45. Súd konštatuje, že predmetom tohto konania nie je žalobcom uplatnený nárok na doplatenie mzdy v súvislosti s prekročeným pracovným časom v zmysle smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Žalobca sa nároku domáha dôvodiac, že Slovenská republika netransponovala resp. nesprávne transponovala smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky a to konkrétne čl. 6 smernice, podľa ktorého členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:
a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;
b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín, čím malo dôjsť k porušeniu práva žalobcu na garantovaný maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín.

46. V súvislosti s výkonom práce žalobcu ako hasiča nebolo sporné, že žalobca mal nerovnomerne rozvrhované služby takým spôsobom, že na 16,5 hodinovú riadnu službu v deň nadväzovala 7,5 hodinová služobná nočná pohotovosť na pracovisku v jednej 24 hodinovej zmene. Z výsluchu žalobcu vyplynulo a nebolo to popierané ani žalovaným, že služba hasiča je nesmierne fyzicky i psychicky náročná. V prípade, ak počas nočnej služobnej pohotovosti je vyhlásený poplach, hasič je povinný do 1 minúty s hasičským autom opustiť hasičskú stanicu. Pokiaľ žalovaný namietal, že počas rozhodného obdobia žalobca bol počas nočných služobných pohotovostí na výjazde „len“ 27 krát, súd je presvedčený, že nie je namieste slovíčko „len“ a že takéto nočné výjazdy hasičov sú nesmierne fyzicky i psychicky vyčerpávajúce. Nebolo sporné, že hasič na pracovisku počas 1 zmeny strávil minimálne 24 hodín a následne mal 2 dni voľno.

47. Predmet sporu sa preto nepochybne týka práva Únie, pričom v tejto súvislosti je potrebné zaoberať sa otázkou vzťahu únijného a vnútroštátneho práva. V zmysle čl. 7 ods. 2 a 5, čl. 144 a tiež čl. 3 Civilného sporového poriadku je súd viazaný medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Vzťah únijného a vnútroštátneho práva sa tak riadi zásadou prednosti a priameho účinku a tiež povinnosťou vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex oficio. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda vyjadrenej v čl. 10 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo Zmluvy alebo z činnosti Spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy alebo ohroziť reálne účinok komunitárneho práva. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu a ide o prípady porušenia práva Únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc, aplikáciu ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku odporujúcu únijnému právu, vydanie súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom Únie. Objektívna zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie nastáva, pokiaľ sú splnené kumulatívne jej tri predpoklady: a/ porušenie únijnej normy, b/ porušenie únijného práva je dostatočne závažné, c/ medzi porušením únijného práva členským štátom existuje príčinná súvislosť.
48. Žalovaný je pasívne vecne legitimovanou stranou sporu, keď Slovenská republika v zastúpení Ministerstva vnútra Slovenskej republiky predstavuje garanta riadnej transpozície smernice Európskej únie do slovenského vnútroštátneho poriadku, pokiaľ ide o nezarátanú nočnú pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku počas jej neaktívnej časti do pracovného času, keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia smernice Európskej únie do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie v prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva, patrí vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu, aby určil príslušné súdy a upravil procesné podmienky súdnych konaní určených k zaisteniu ochrany práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Spoločenstva. Členský štát je povinný poskytnúť náhradu za dôsledky spôsobenej škody v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi upravujúcimi zodpovednosť za škodu, pričom podmienky náhrady škody, ako i premlčanie práva na náhradu škody stanovenej vnútroštátnymi predpismi, musia byť v súlade s princípmi ekvivalencie (rovnocennosti) a efektivity. Niet ale prekážok, aby pasívne legitimovaným subjektom v konaní o nároku na náhradu škody voči štátu bola Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky, ktorého príslušníkom bol žalobca v rozhodnej dobe. Súčasne Slovenská republika je garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/01 Z. z.. Navyše, ako už bolo uvedené, absentujúca alebo nesprávna transpozícia smernice Európskej únie do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohradu na to, ktorý verejný orgán sa porušenia práva únie dopustil, resp., ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych predpisov nahradiť. Pokiaľ v prejednávanom prípade pre danú oblasť neexistuje špecializovaná právna úprava, namieste je využitie analógie iuris a analógie legis rešpektujúc princípy únijného práva. Vnútroštátne právo Slovenskej republiky síce pozná osobitný zákon č. 514/2003 Z. z., ktorý upravuje otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, táto je však daná iba v prípade, pokiaľ existuje nezákonné rozhodnutie, či nesprávny postup v príčinnej súvislosti, s ktorými vznikla tvrdená škoda. Sporná vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu, resp. nesprávnu transpozíciu smernice do zákona č. 315/01 Z. z., teda nejde o naplnenie zákonných predpokladov aplikácie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

49. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-518/15 vyplýva, že smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času sa vzťahuje aj na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, keď v rozsudku Súdny dvor Európskej únie uviedol, že „Súdny dvor rozhodol, že smernica 2003/88 sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie.“

50. Súd s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax konštatuje, že článok 1 ods. 3 smernice definuje rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia činnosti, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391/EHS sa v zmysle článku 2 ods. 1 uplatňuje na „všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“ ku ktorým okrem iného patria všeobecné uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas atď.). Ako vyplýva z odseku 2 prvého pododseku tohto článku neuplatňuje sa uvedená smernica, napr. v oblasti civilnej ochrany. Na činnosť" vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru sa táto výnimka nevzťahuje. Cieľom smernice je zlepšiť bezpečnosť" a ochranu zdravia pracovníkov pri práci. Výnimky z pôsobnosti uvedené v článku 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Okrem iného článok 2 ods. 2 prvý pododsek smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti” týchto služieb, a charakteristicky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedená výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku. Ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napr. katastrofa, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Niet preto pochybností, že služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti smernice 2003/88/ES. Uplatnenie smernice aj na hasičov bolo niekoľkokrát konštatované aj v niekoľkých ďalších rozhodnutiach Súdneho dvora Európskej únie, kde bolo rozhodnuté, že článok 6 písm. b) smernice bude mať priamy účinok, nakoľko jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu domáhať v konaní pred vnútroštátnymi. Tu súd poukazuje aj na fakt, že v konaní pred vnútroštátnym súdom bude takto na strane žalovaného vystupovať štát zodpovedný za dodržanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie.

51. Pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobcu je podstatné, či Slovenská republika transponovala do slovenského právneho poriadku smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času a ak transponovala, či ide o správne transponovanie práva Európskej únie. Tu je potrebné posúdiť obsah právnej úpravy Slovenskej republiky, konkrétne zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore.

52. Z ustanovení § 85 ods. 1,2, § 86 ods. 1,2,, § 91 ods. 3, § 92 ods. 1, § 97 ods. 1 písm. h), § 103 ods. 5 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore vyplýva, že zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore účinný k 20.12.2020 nepovažuje za súčasť týždenného pracovného času hasičov služobnú pohotovosť hasičov, v dôsledku čoho dochádzalo až do 01.11.2024 k pravidelnému prekračovaniu smernicou vymedzeného maximálneho týždenného pracovného času. Až zákonom č. 258/2024 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov bol doplnený § 97 ods. 3 zákona tak, že na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času, ktorý vrátane služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a štátnej služby nadčas v období šiestich mesiacov nesmie prekročiť 48 hodín, sa ako vykonávanie štátnej služby neposudzujú časy podľa odseku 1 písm. a) až d), okrem rekondičného pobytu podľa § 161 ods. 4 písm. a), a odseku 1 písm. h) až l); čerpanie dovolenky podľa § 93 ods. 1 prvej a druhej vety a čas podľa odseku 1 písm. j) prvého bodu sa na účely výpočtu priemerného týždenného služobného času do obdobia šiestich mesiacov nezapočítavajú. Je zrejmé, že do 01.11.2024 pri analýze § 85, 86, 91, 92, 97, 103 tohto zákona, možno konštatovať, že argumentácia žalobcu je správna, nakoľko podľa § 85 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore platí, že služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. V zmysle § 92 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Z predmetných zákonných vymedzení jednoznačne vyplýva, že služobná pohotovosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Takto má súd za to, že služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby a odráža len stav pripravenosti hasiča na prípadné vykonanie štátnej služby, ak k nej bude zamestnávateľom povolaný. Na vyššie uvedené ustanovenia potom nadväzuje § 122 ods. 3 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore, kde sa konkretizuje, že náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorá nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103

zákona o Hasičskom a záchrannom zbore výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 § 103 v spojení s § 122 ods. 1 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore).

53. Na základe vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že smernica 2003/88 ES nebola správne transponovaná. Žalobca ako príslušník Hasičského záchranného zboru Slovenskej republiky má smernicou garantované právo na maximálny 48 hodinový pracovný čas v zmysle článku 6 písm. b) smernice. Otázku podstatnú pre toto konania, a to či do pracovného, resp. služobného času žalobcu sa zarátava aj doba jeho služobnej pohotovosti vyriešil v prípade hasičov Súdny dvor Európskej únie v rozsudku C - 429/09 G. Fug tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť" ich týždenného pracovného času v spojení s ďalším „riadnym" pracovným časom nesmie prekročiť" maximálny týždenný pracovný čas. V tejto veci týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov ďalej uviedol, že: „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas" v zmysle smernice 2003/88/ES". V dôsledku toho právo Únie bráni vnútroštátnej právnej úprave stanovujúcej priemerný pracovný čas, ktorý vzhľadom na to, že zahŕňa obdobia pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby prekračuje týždennú hranicu upravenú v čl. 6 písm. b) uvedenej smernice. Súdny dvor Európskej únie už rozhodol, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť" rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať" na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

54. Súd konštatuje, že na transponovanie smernice nepostačuje, že príloha č. 4 k zákonu o Hasičskom a záchrannom zbore uvádza, že do jeho znenia bolo prebratá smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času. Formálne uvedenie, že smernica bola prebratá do znenia zákona neznamená transponovanie smernice do nášho právneho poriadku, keď znenie zákona nie je súladné so smernicou.

55. Žalobca v konaní predložil výpis z dochádzkového systému SAP, najprv v podanej žalobe, neskôr upravený v podaní zo dňa 29.12.2024. Žalovaný v rámci procesnej obrany namietal, že ide o zmenu žaloby. Súd podanie posúdil podľa obsahu a dospel k záveru, že nejde o zmenu žaloby, keď predmetom konania nie je individuálny pracovnoprávny spor o zaplatenie mzdy za vykonávanú prácu žalobcu, ide o nárok na náhradu ujmy, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku netransponovania resp. nesprávneho transponovania smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky. Preto výpis z dochádzkového systému SAP je podporným nie najpodstatnejším dôkazom na preukázanie nároku žalobcu. Podstatný dôkaz súd vykonal porovnaním obsahu smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času a zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Podporne možno uviesť, že výpis z dochádzkového systému SAP reálne odzrkadľuje nesprávne transponovanie smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Podľa prepočtov žalobcu v mesiaci 12/2020 mal priemerný týždenný pracovný čas 52,61 hodín, 01/2021 – 48,55 hodín, 02/2021 – 44,00 hodín, 03/2021 – 49,59 hodín, 04/2021 – 41,53 hodín, 05/2021 – 49,00 hodín, 06/2021 – 45,89 hodín, 07/2021 – 55,27 hodín, 08/2021 – 46,82 hodín, 09/2021 – 39,93 hodín, 10/2021 – 51,71 hodín, 11/2021 – 48,18 hodín, 12/2021 – 39,90 hodín, 01/2022 – 42,00 hodín, 02/2022 – 53,76 hodín, 03/2022 – 53,63 hodín, 04/2022 – 58,07 hodín, 05/2022 – 53,40 hodín, 06/2022 – 60,03 hodín, 07/2022 – 60,97 hodín, 08/2022 – 54,08 hodín, 09/2022 – 54,13 hodín, 10/2022 – 50,58 hodín, 11/2022 – 50,40 hodín, 12/2022 – 49,23 hodín, 01/2023 – 42,93 hodín, 02/2023 – 50,00 hodín, 03/2023 – 52,15 hodín, 04/2023 – 39,83 hodín, 05/2023 – 51,22 hodín, 06/2023 – 45,75 hodín, 07/2023 – 65,94 hodín, 08/2023 – 63,42 hodín, 09/2023 – 56,00 hodín, 10/2023 – 45,16 hodín, 11/2023 – 41,48 hodín. Žalobca mal prekročený týždenný pracovný čas 48 hodín celkovo 24 krát.

56. Žalovaný namietal nesprávny prepočet zo strany žalobcu. Žalobca uvádzal, že dôvodom, prečo žalobca doby platenej ročnej dovolenky považuje pri svojich prepočtoch za neutrálne, je prednosť úniového práva pred vnútroštátnym právom. Zásadou prednosti sa zabezpečuje, aby boli osoby jednotne chránené právnym predpisom Európskej únie na všetkých územiach Európskej únie. Z uvedeného dôvodu sa žalobca pri neutralizovaní doby platenej ročnej dovolenky riadi smernicou a nie zákonom

o Hasičskom a záchrannom zbore. Samotný žalovaný i keď predložil odlišné prepočty vychádzajúc z toho istého dochádzkového systému SAP dospel k záveru, že v štvrtom referenčnom období od 06/2022 do 11/2022 žalobca odpracoval priemerne 48,805 hodín týždenne a sám žalovaný uznal, že v tomto období smernica bola porušená. Žalovaný k prepočtu uviedol, že je nutné požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy podstatne znížiť o sumy, ktoré žalobca žiada za referenčné obdobia, v ktorých nedošlo k porušeniu čl. 6 písm. b) smernice 2003/88/ES a zároveň v jednom referenčnom období, v ktorom došlo k prekročeniu maximálneho priemerného týždenného pracovného času treba vziať do úvahy skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, aká škoda mu vznikla a v akom rozsahu. Podstatným je ale skutočnosť, že žalobca odpracoval v predmetnom období viac hodín v rámci priemerného týždenného pracovného času ako je týždenný pracovný čas stanovený smernicou. Súd preto konštatuje, že žalobca má právo poukázať na právny poriadok Európskej únie a žiadať vyvodiť zodpovednosť orgánov členského štátu Európskej únie, konkrétne Slovenskej republiky s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia ustanovenia smernice proti Slovenskej republike.

57. Súd akcentuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 25. novembra 2010 vo veci C-429/09 (Günter Fuß proti Stadt Halle), podľa ktorého pracovník, akým je G. Fuß, ktorý ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektora odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.
Právo Únie bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej,
- ktorá podriaďuje, čo musí overiť vnútroštátny súd, právo pracovníka zamestnaného vo verejnom sektore na náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia právnej normy Únie, v prejednávanej veci článku 6 písm. b) smernice 2003/88, zo strany orgánov členského štátu podmienke vyplývajúcej z pojmu „zavinenie“, ktorý presahuje dostatočne závažné porušenie uvedeného práva, a
- ktorá podriaďuje právo pracovníka zamestnaného vo verejnom sektore na náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia článku 6 písm. b) smernice 2003/88 zo strany dotknutého členského štátu podmienke, aby o dodržovanie tohto ustanovenia najprv požiadal svojho zamestnávateľa.
Náhrada škody zo strany orgánov členských štátov, ktorú tieto orgány spôsobili jednotlivcom porušením práva Únie, musí byť primeraná vzniknutej škode. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá takému pracovníkovi, ako je M. N. vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením, a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Referenčné obdobia upravené v článkoch 16 až 19 smernice 2003/88 sú v tejto súvislosti irelevantné.

58. Súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 14. mája 2019 vo veci C-55/18 (Federación de Servicios de Comisiones Obreras proti Deutsche Bank SAE), podľa ktorého články 3, 5 a 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času v spojení s článkom 31 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, ako aj článkom 4 ods. 1, článkom 11 ods. 3 a článkom 16 ods. 3 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia právnej úprave členského štátu, ktorá podľa výkladu, ktorý jej dala vnútroštátna judikatúra, neukladá zamestnávateľom povinnosť zaviesť systém, ktorý umožní merať dĺžku denného pracovného času odpracovaného každým pracovníkom.

59. Žalobca v konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom podmienky uplatnenia nároku vyplývajú z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie v spojených veciach C-6/90 a C-9/90 Francovich a Bonifaci v Talianska republika, podľa ktorého „Prvou podmienkou je, že výsledok stanovený smernicou obsahuje priznanie práv jednotlivcom. Druhou podmienkou je, že obsah týchto práv je možné identifikovať na základe ustanovení smernice. Treťou podmienkou je existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti štátu a škodou, ktorú utrpeli poškodené osoby.“ Na uvedený rozsudok poukázal samotný žalovaný.

60. ad. 1.) porušovanie povinnosti štátu vyplývajúce z práce Európskej únie, bolo u žalobcu preukázané s ohľadom na výrok rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-429/09 (Günter Fuß proti Stadt Halle), podľa ktorého žalobca ako hasič zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného

sektora, ktorý odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, sa môže dovolávať práva Únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia.

61. ad. 2.) porušenie je dostatočne závažné, táto podmienka bola preukázaná, keď porušenie práva Únie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie v danej oblasti. Tu bolo nesporne určené, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas" v zmysle smernice. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas" v zmysle smernice neponecháva priestor na akékoľvek „rozumné pochybnosti". Keďže žalobca v dotknutom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) smernice, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, musí sa preto považovať" za dostatočne závažné porušenie práva Európskej únie. Preto bude v predmetnej veci samej splnená aj druhá podmienka, ktorá je nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody.

62. ad. 3.) príčinná súvislosť medzi porušením práva a škodu spôsobenou poškodeným jednotlivcom
Súd mal preukázané, že existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením článku 6 b.) smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času a škodou, ktorá mala žalobcovi vzniknúť tak, že nebol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas. Žalobca jednoznačne v dôsledku prekročenia maximálneho týždenného pracovného času mal menej odpočinku, čo sa prejavilo i vo forme zvýšeného stresu, ktorý nepriaznivo pôsobí na ľudské zdravie. Žalobcovi sa uvedená skutočnosť prejavila v rozpade manželstva, keď je zrejmé, že žalobca mal menej času na rodinu, manželku, deti. Samotný žalobca uviedol, že nadriadeného ústne žiadal o preloženie na výkon práce do miesta bydliska E. F. G., neúspešne. Žalobca mal snahu odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah, avšak ani v zmysle smernice, ani judikatúry Súdneho dvora Európskej únie nie je potrebné preukázanie takej aktivity zo strany žalobcu.

63. Súd vychádza jednak z priameho nároku každej dotknutej osoby domáhať sa voči členskému štátu náhrady škody a jednak z povinnosti každého členského štátu zabezpečiť dodržiavanie práva Únie. Uvedené namietanie by v praxi znamenalo prenášanie aktivity na jednotlivca, ktorému bola v dôsledku porušenia povinnosti členského štátu spôsobená škoda. Aj z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať.

64. Žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy analogicky podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, keď niet právnej normy upravujúcej presne uplatnený nárok. Je zrejmé, že na strane žalobcu vznikla nemajetková ujma tým, že v dôsledku vnútroštátnej právnej úpravy v rozpore so smernicou Európskej únie musel žalobca odpracovať viac hodín, ako by bolo v prípade transponovania smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. Náhradu ujmy v nemajetkovej sfére možno zabezpečiť len cez inštitút ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Uvedené vyplýva i z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-429/09, podľa ktorého: V tejto súvislosti treba pripomenúť, že pokiaľ sú splnené tri podmienky pripomenuté v bode 47 tohto rozsudku, štát musí, s výhradou nároku na náhradu škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity) (rozsudky Köbler, už citovaný, bod 58; z 13. marca 2007, Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation, C-524/04, Zb. s. I-2107, bod 123, ako aj Transportes Urbanos y Servicios Generales, už citovaný, bod 31).

65. Podmienky na priznanie nemajetkovej ujmy žalobcovi podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka sú dané, pričom súd výšku náhrady určil s prihliadnutím na závažnosť ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Neoprávneným zásahom do osobnosti žalobcu je okolnosť, že Slovenská republika netransponovala smernicu 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003

o niektorých aspektoch organizácie pracovného času do právneho poriadku Slovenskej republiky, v dôsledku čoho žalobca vykonával prácu nad rámec maximálne stanoveného týždenného pracovného času.

66. Pri stanovení výšky náhrady súd bral zreteľ na zásah do práva žalobcu na odpočinok, na rodinný život, keď uvedená okolnosť prispela k rozpadu manželstva žalobcu. Súd prihliadol i na zásah do práva na ochranu zdravia, keď dlhoročný stres u žalobcu pri výkone práce je činiteľom, ktorý nepriaznivo vplýva na fyzické i duševné zdravie človeka. Išlo o stav dlhodobý, pri ktorom žalobca nemal napriek vysoko zodpovednej a náročnej práci fyzicky i psychicky, dostatok času pre seba na odpočinok, na rodinný život. Treba zdôrazniť, že práca hasiča je mimoriadne zodpovedná, neraz vyžaduje i nasadenie vlastného života. O to viac je dôležitý odpočinok po práci. Súd je názoru, že samotná služobná pohotovosť je nesmierne náročná, počas tejto je hasič v permanentnom strese, keď kedykoľvek môže nastať potreba zásahu. Preto nie je podstatné, akým spôsobom žalobca vykonával služobnú pohotovosť, že nemusel byť celý čas aktívny, pokiaľ celý tento pracovný čas musel byť k dispozícii zamestnávateľovi. Skutočnosť, že v prípade zásahu do 1 minúty musel hasič s vozidlom opustiť základňu je sama o sebe stresujúca.

67. Súd za primeranú výšku náhrady ujmy za predmetné obdobie od 20.12.2020 do 30.11.2023 považuje sumu 3.000,- eur prihliadnuc na rozhodovaciu prax súdov v obdobných veciach napr. v konaní vedenom pred
- Krajským súdom v Košiciach sp. zn. 9Co/185/2023, kde bola priznaná nemajetková ujma 1.000,- eur (16 mesiacov zásahu),
- Krajský súd v Košiciach sp. zn. 2Co/110/2024, kde bola priznaná nemajetková ujma 4.000,- eur (22 mesiacov zásahu),
- Krajským súdom v Prešove sp. zn. 2Co/23/2024, kde bola priznaná nemajetková ujma 3.000,- eur (36 mesiacov zásahu),
- Krajským súdom v Prešove sp. zn. 13Co/43/2024, kde bola priznaná nemajetková ujma 2.600,- eur (36 mesiacov zásahu),
- Krajským súdom v Prešove sp. zn. 5Co/26/2024, kde bola priznaná nemajetková ujma 2.100,- eur (necelých 36 mesiacov zásahu),
- Krajským súdom v Prešove sp. zn. 2Co/20/2024, kde bola priznaná nemajetková ujma 2.900,- eur (36 mesiacov zásahu).
Súd priznal preto žalobcovi nemajetkovú ujmu 3.000,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

68. Na základe uvedených skutočností v súlade s citovanou právnou úpravou súd rozhodol tak, ako je uvedené v enunciáte rozsudku.

69. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, žalobcovi, ktorý bol plne úspešným v základe uplatneného nároku súd priznal plnú náhradu trov konania, keď výška priznanej nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu. O výške trov konania súd rozhodne uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde.
V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a)neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.